

“อาจารย์โหม้ย”: พื้นที่ออนไลน์เพื่อสุขภาวะทางจิตของอาจารย์มหาวิทยาลัยไทย¹

“R U OK TEACHER?”: Online Space for Thai University Instructors’ Mental Health

รับบทความ	08/01/2022
แก้ไขบทความ	18/04/2022
ยอมรับบทความ	25/04/2022

ธงชัย แซ่เจี๋ย²

Thongchai SaeChia

บทคัดย่อ

พื้นที่ออนไลน์เป็นพื้นที่ที่คนที่มีความสนใจร่วมกันสามารถเข้ามาแลกเปลี่ยนพูดคุยกันกระทั่งเกิดเป็นชุมชนขึ้น พื้นที่ออนไลน์สำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัยมีอยู่หลายแห่ง ทว่าในบรรดาพื้นที่ออนไลน์เหล่านั้น “อาจารย์โหม้ย” เป็นพื้นที่ออนไลน์ทางเฟซบุ๊กที่นำเสนอปัญหาที่อาจารย์มหาวิทยาลัยต้องเผชิญหลายลักษณะ ผู้ดูแลพื้นที่โพสต์เปิดประเด็นอย่างต่อเนื่อง ทั้งยังเป็นพื้นที่ที่อาจารย์จากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เข้ามาสนทนาแลกเปลี่ยนในประเด็นที่ผู้ดูแลเปิดประเด็นไว้มากกว่าพื้นที่ออนไลน์อื่น ๆ บทความนี้มุ่งศึกษาภาพนำเสนอปัญหาที่อาจารย์มหาวิทยาลัยต้องเผชิญดังที่ปรากฏบนพื้นที่ออนไลน์ดังกล่าว ในฐานะที่พื้นที่ออนไลน์นั้นเป็นพื้นที่แห่งการระบายความอัดอั้นตันใจต่อวิชาชีพ เก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 6 มิถุนายน 2558 ถึงวันที่ 29 มกราคม 2562 จำนวน 108 โพสต์ จากการศึกษาพบว่า “อาจารย์โหม้ย” เป็นพื้นที่ออนไลน์ที่นำเสนอปัญหาที่อาจารย์มหาวิทยาลัยต้องเผชิญในลักษณะเสียดีเพื่อมุ่งให้เกิดอารมณ์ขัน ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ ปัญหาเกี่ยวกับภาระงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยไทย รองลงมาเรียงตามลำดับคือ ปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนร่วมอาชีพ ปัญหาเกี่ยวกับนักศึกษา และปัญหาเกี่ยวกับนโยบายของมหาวิทยาลัย กล่าวได้ว่า “อาจารย์โหม้ย” คือพื้นที่ออนไลน์เพื่อสุขภาวะทางจิตของอาจารย์มหาวิทยาลัยไทย

คำสำคัญ: พื้นที่ออนไลน์ ภาพนำเสนอ สุขภาวะทางจิต อาจารย์มหาวิทยาลัยไทย

ABSTRACT

Online space is a space for people, who share the mutual interest, to exchange their ideas and contribute their community. There are many online spaces for university instructors, but “R U OK TEACHER?” is an online space that represent the various problems they faced with the web administrator will continually puts various issues, and many university instructors will exchange their opinions more than these of other online

¹ ปรับปรุงจากบทความชื่อเดียวกันซึ่งนำเสนอในการประชุมวิชาการทางมานุษยวิทยา ครั้งที่ 12 “อยู่ดี กินดี มีสุข: มิติทางสังคมและวัฒนธรรมของสุขภาพ” ระหว่างวันที่ 21-23 มิถุนายน 2560 ณ ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Lecturer Bachelor of Arts Program in Thai for Career, Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Pathom Rajabhat University.

spaces. This article aimed to study the representation of university instructors' problems on this online space, which is a space to express their frustrations in their profession as appeared 108 posts on the online space from June 6th 2015 to January 29th 2019. The result the "R U OK TEACHER?" is an online space that represents the university instructors' problems they faced by uses of satire for humor characteristics The most common problem represented in the online space is a problem about the burden workloads of Thai university instructors, followed by the sequences of problems with colleagues, problem about their student, and problem about the university policy. Techniques used in problem representation and comment exchanges that Facebook users who share their opinions make this online space be a space to promote Thai university instructors' mental health.

Keywords: *mental health, online space, representation, Thai university instructors*

บทนำ: โลกอินเทอร์เน็ตและอินเทอร์เน็ตศึกษา

ในปัจจุบัน โลกอินเทอร์เน็ตมีบทบาทและความสำคัญต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมอย่างมีอาจปฏิเสธได้ จุดเริ่มต้นของปรากฏการณ์ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโลกอินเทอร์เน็ตปรากฏชัดช่วงเข้าสู่ทศวรรษ 2550 เมื่อ facebook.com ได้ขยายวงผู้ให้บริการไปทั่วโลก ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิดที่มีต่อโลกอินเทอร์เน็ตและเกิดการเชื่อมโยงคนจากหลายพื้นที่บนโลก (อิศม มุกดาประกร, 2555: 21) แม้โลกอินเทอร์เน็ตจะเกิดขึ้นด้วยความเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ทำให้คนจากพื้นที่ต่าง ๆ บนโลกสามารถเชื่อมโยงเข้าหากันได้ ทว่าปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นและกลายเป็นเครือข่ายสังคม บนโลกอินเทอร์เน็ตได้นั้นมีที่มาจากการที่คนในพื้นที่ต่าง ๆ มีความสนใจร่วมกัน มีสนิยมร่วมกัน และคนเหล่านั้นได้เข้ามาแลกเปลี่ยนพูดคุยกัน (พลเมืองเน็ต, 2555: 31)

facebook.com หรือที่คนไทยเรียกทับศัพท์ว่า "เฟซบุ๊ก" เป็นเว็บไซต์ของบริษัทอเมริกันที่ชื่อว่า Facebook ให้บริการสื่อสารสังคมออนไลน์สำหรับติดต่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างสมาชิก เปิดให้บริการเมื่อปี ค.ศ.2004 โดยนักศึกษามหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด (Harvard University) 3 คน ในช่วงแรกเฟซบุ๊กเปิดบริการให้นักศึกษาในมหาวิทยาลัยของตนได้ติดต่อกัน ต่อมาสมาชิกก็ขยายวงออกไปเป็นนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยอื่น นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา และในที่สุดก็เป็นประชาชนทั่วไป การเข้าเป็นสมาชิกเฟซบุ๊กไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ผู้สมัครเพียงแค่สมัครเป็นสมาชิกตามเงื่อนไขที่กำหนด เว็บไซต์นี้มีบริการต่าง ๆ เช่น มีบริการเผยแพร่และรับข้อมูลส่วนบุคคลและข่าวสารต่าง ๆ และสามารถโต้ตอบกับสมาชิกรายอื่นได้ (ราชบัณฑิตยสภา, 2554: ออนไลน์) เฟซบุ๊กเป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่มีบทบาทสำคัญในการดำเนินชีวิตของผู้สมัครใช้งาน คือ เป็นแหล่งรวมกลุ่มของสมาชิก ประชาชนทั่วไป

หรือชุมชนที่สนใจสิ่งต่าง ๆ ร่วมกัน ข้อมูลจาก TWF Agency (2021: online) ระบุว่า หากนับถึงเดือน มกราคม พ.ศ. 2564 มีผู้ใช้งานเฟซบุ๊กในประเทศไทยจำนวน 51 ล้านบัญชี แสดงให้เห็นถึงความนิยมในการใช้เฟซบุ๊กเพื่อเป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ในประเทศไทย และเป็นพื้นที่หรือแหล่งข้อมูลที่น่าสนใจศึกษา

อินเทอร์เน็ตศึกษา (internet studies) เป็นวิชาที่ศึกษาแบบสหวิทยาการ มุ่งศึกษาโลกอินเทอร์เน็ต เทคโนโลยีการสื่อสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องในมิติเชิงสังคม จิตวิทยา ศึกษาศาสตร์ การเมือง วัฒนธรรม ศิลปะ หรือแง่มุมอื่น ๆ ในวงวิชาการปัจจุบัน อินเทอร์เน็ตศึกษาเป็นวิชาที่ได้รับความนิยมเป็นวงกว้าง ขณะเดียวกันที่เทคโนโลยีซึ่งผสมผสานกันเป็นโลกอินเทอร์เน็ตก็พัฒนาอย่างไม่หยุดนิ่ง (Silver, 2004: 55-64) ด้วยเหตุที่โลกอินเทอร์เน็ตหรือโลกออนไลน์สามารถเชื่อมโยงคนจากพื้นที่ต่าง ๆ เข้าหากันได้และกลายเป็นเครือข่ายสังคมที่คนเหล่านั้นมีปฏิสัมพันธ์กัน การศึกษาปฏิสัมพันธ์ของคนในเครือข่ายสังคมบนอินเทอร์เน็ตจึงน่าจะนำวิธีการศึกษาในสังคมมาใช้เป็นแนวทางการวิเคราะห์ ทศพล วรรณกุลพันธ์ (2555: 65-77) ได้กล่าวถึง แนวทางการศึกษาปรากฏการณ์ในโลกอินเทอร์เน็ตไว้ 2 มิติ มิติแรก คือ มิติทางกฎหมาย มิติที่สอง คือ มิติทางสังคม กล่าวเฉพาะการศึกษาโลกอินเทอร์เน็ตในมิติเชิงสังคม วิธีการศึกษาในมิติดังกล่าวเป็นการผสมผสานทฤษฎีทางสังคมในการวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางสังคม โดยวิเคราะห์ในเชิงโครงสร้างเพื่อให้เห็นระบบความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในเครือข่ายสังคมออนไลน์บนโลกอินเทอร์เน็ต อาจใช้ทฤษฎีทางสังคมศาสตร์บางเรื่องเข้ามาวิเคราะห์ประเด็นย่อยของความสัมพันธ์บนโลกอินเทอร์เน็ตก็ได้

ที่ผ่านมา งานวิจัยของไทยที่ศึกษาเครือข่ายสังคมออนไลน์บนโลกอินเทอร์เน็ตเป็นการศึกษาการสร้างอัตลักษณ์และวิถีชีวิตของชนชั้นกลาง เช่นในวิทยานิพนธ์ของนราธิป วิรุฬห์ชาตะพันธ์ (2548) ซึ่งศึกษาการสร้างอัตลักษณ์ภาพออนไลน์ในฐานะที่เป็นพื้นที่ของการสร้างอัตลักษณ์ของชนชั้นกลางในวิทยานิพนธ์ของแอนนิรา นิราช (2552) ซึ่งศึกษา “hi5” ในฐานะเครือข่ายของการแนะนำแนวทางการดำเนินชีวิตของชนชั้นกลางผ่านพื้นที่ออนไลน์ หรือในบทความของนันทนัย ประสานนาม (2553) ซึ่งศึกษาเครือข่ายสังคมออนไลน์ในฐานะที่เป็นพื้นที่แห่งมายาคติของชนชั้นกลางไทย นอกจากนี้ยังมีการศึกษาเครือข่ายสังคมออนไลน์บนโลกอินเทอร์เน็ตในฐานะที่เป็นพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอความคิดทางการเมือง ดังปรากฏในวิทยานิพนธ์ของชาญชัย ชัยสุขโกศล (2552) ซึ่งศึกษาเครือข่ายสังคมออนไลน์ในฐานะที่เป็นพื้นที่ของการล้อเลียนเรื่องการเมือง ในวิทยานิพนธ์ของอาทิตย์ สุริยะวงศ์กุล (2555) ศึกษา “เฟซบุ๊ก” ในฐานะที่เป็นพื้นที่เคลื่อนไหวทางการเมืองที่ส่งผลต่อการเคลื่อนไหวทางการเมืองในโลกอินเทอร์เน็ต หรือในงานวิจัยของปัทมาพร บวรชยานันท์ (2557) ซึ่งหยิบยกการเคลื่อนไหวทางการเมืองบนเฟซบุ๊กกรณี “เหตุการณ์ฆ่าข่มขืนน้องแก้มบนรถไฟ” มาศึกษาปฏิสัมพันธ์ของผู้คน เมื่อพิจารณาว่าเครือข่ายสังคมออนไลน์บนโลกอินเทอร์เน็ตของไทยมีอยู่เป็นจำนวนมาก

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเฟซบุ๊ก อินเทอร์เน็ตศึกษาในวงวิชาการไทยจึงเป็นแหล่งข้อมูลในการศึกษาที่ยังสามารถเปิดพรมแดนความรู้แก่สังคมไทยได้อีกมาก

อาจารย์ไหวมัย: ความเป็นมา ความสำคัญ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

“อาจารย์ไหวมัย” เป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่สร้างขึ้นเมื่อวันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ.2558 จุดมุ่งหมายของการสร้างเครือข่ายสังคมออนไลน์แห่งนี้คือ เพื่อนำเสนอปัญหาหลายลักษณะที่อาจารย์มหาวิทยาลัยต้องเผชิญ แม้ว่าในโลกออนไลน์จะมีเครือข่ายสังคมออนไลน์สำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัยอยู่บ้าง เช่น “เครือข่ายพนักงานมหาวิทยาลัย” “เพราะเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยจึงเจ็บปวด” แต่เมื่อพิจารณาจำนวนผู้ติดตามของเครือข่ายสังคมออนไลน์แต่ละแห่ง พบว่ามีจำนวนดังจะแสดงตารางได้ต่อไปนี้

เครือข่ายสังคมออนไลน์	จำนวนผู้ติดตาม (บัญชี)
อาจารย์ไหวมัย	20,380
เพราะเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยจึงเจ็บปวด	18,588
เครือข่ายพนักงานมหาวิทยาลัย	934

จากตารางข้างต้นซึ่งเก็บข้อมูลเมื่อเดือนมกราคม 2564 จะเห็นว่า จำนวนผู้ติดตามของเครือข่ายสังคมออนไลน์ “อาจารย์ไหวมัย” มีมากที่สุดบรรดาเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่มีลักษณะคล้ายกันที่เป็นเช่นนั้นน่าจะเป็นเพราะความโดดเด่นของ “อาจารย์ไหวมัย” ซึ่งอยู่ที่การไม่กล่าวถึงปัญหาของอาจารย์โดยตรง หากทว่าใช้รูปภาพและข้อความเสียดสีเพื่อมุ่งให้เกิดอารมณ์ขัน อีกทั้งผู้ใช้เฟซบุ๊กซึ่งน่าจะเป็นอาจารย์จากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ยังเข้ามาสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่ผู้ดูแลเครือข่ายสังคมออนไลน์ดังกล่าวเปิดประเด็นไว้มากกว่าเครือข่ายสังคมออนไลน์อื่น ๆ จึงนับว่า “อาจารย์ไหวมัย” เป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่น่าสนใจศึกษา

อันที่จริงแล้ว ปัญหาที่อาจารย์มหาวิทยาลัยต้องเผชิญในการทำงานเป็นประเด็นที่มีผู้ศึกษาไว้อยู่บ้าง ในงานศึกษาเรื่อง “สภาพภาพและบทบาทของอาจารย์มหาวิทยาลัยของรัฐ: สภาวะปัจจุบัน ปัญหา ปัจจัยสาเหตุ และอนาคต” (สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, สภาอาจารย์, 2541) พบว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยต้องเผชิญปัญหา 13 ประการ คือ ปัญหาค่าตอบแทนและสวัสดิการ ปัญหาสภาพภาพของอาจารย์ ปัญหาเกี่ยวกับการได้มาซึ่งผู้บริหาร ปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร ปัญหาเกี่ยวกับระบบการบริหารของสถาบันอุดมศึกษา ปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ปัญหาเกี่ยวกับการวิจัย ปัญหาภาระการสอนและผลงานวิชาการหรืองานวิจัย ปัญหาการพัฒนาอาจารย์ ปัญหาเกี่ยวกับการขาดแผนพัฒนาอาจารย์ ปัญหาการขาดเครือข่ายทางวิชาการ ปัญหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี และปัญหาการขาดบุคลากรช่วยเหลืองานวิชาการ ในงานศึกษาเรื่อง “ความเครียดจากการทำงานของพนักงานมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่”

(วิทญา ตันอารีย์, 2551) ซึ่งศึกษาจากพนักงานมหาวิทยาลัยสาขาศึกษาการจำนวน 182 คน พบว่า พนักงานมหาวิทยาลัยร้อยละ 64.8 มีความเครียดในการทำงานระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดในการทำงาน ได้แก่ ปริมาณงานที่มากเกินไป เป้าหมายการทำงานที่ต้องทำให้บรรลุ การเลื่อนขั้นและการขาดทักษะที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ ในวิทยานิพนธ์ของเจษฎา คุงามมา (2555) พบว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยรัฐส่วนใหญ่มีความเครียดในการทำงานในระดับต่ำถึงปานกลาง ปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดดังกล่าวเรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านค่าตอบแทน ด้านภาระงานทางวิชาการ ด้านระบบบริหารและการจัดการภายในมหาวิทยาลัย และด้านตำแหน่งทางวิชาการ

จากงานวิจัยข้างต้นมีข้อสังเกตว่า ปัญหาบางประการที่อาจารย์มหาวิทยาลัยต้องเผชิญ ดังที่ปรากฏในงานวิจัยเหล่านั้นได้รับการกล่าวถึงในเครือข่ายสังคมออนไลน์ “อาจารย์โหม้ย” ขณะที่ปัญหาบางประการได้รับการกล่าวถึงเป็นครั้งแรกในเครือข่ายสังคมออนไลน์ดังกล่าว ในที่นี้จะได้ศึกษาวิเคราะห์ภาพนำเสนอปัญหาที่อาจารย์มหาวิทยาลัยต้องเผชิญดังที่ปรากฏบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ “อาจารย์โหม้ย” วิจัยที่ใช้ คือ การวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณาออนไลน์ (Online Ethnographic Research) เพราะเป็นวิธีวิจัยที่เหมาะสมกับกลุ่มข้อมูลที่สนใจศึกษา วิจัยดังกล่าวมีขั้นตอนที่สำคัญ 3 ขั้นตอน คือ การเลือกสนามของการศึกษา การเข้าสู่สนาม และการเก็บรวบรวมข้อมูลในสนามออนไลน์ (วิลาลินี พนานครทรัพย์, 2560) บทความนี้เลือกเครือข่ายสังคมออนไลน์ “อาจารย์โหม้ย” เป็นสนามของการศึกษา เข้าสู่สนามและเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 6 มิถุนายน 2558 ถึงวันที่ 29 มกราคม 2562 ซึ่งเป็นวันที่เครือข่ายสังคมออนไลน์นี้มีความเคลื่อนไหวครั้งสุดท้าย ก่อนที่เครือข่ายสังคมออนไลน์นี้จะปิดตัวลงไป ประชากรในการวิจัยมีจำนวน 115 โพสต์ ส่วนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยเลือกเฉพาะโพสต์ที่มีเนื้อหาแนะนำเสนอภาพปัญหาที่อาจารย์มหาวิทยาลัยไทยต้องเผชิญ จำนวน 108 โพสต์ อีก 7 โพสต์ซึ่งมีเนื้อหาอวยพรสมาชิกเนื่องในโอกาสหรือเทศกาลต่าง ๆ จะไม่นำมาศึกษา

อนึ่ง บทความนี้ศึกษาเฉพาะโพสต์ของผู้สร้างเครือข่ายสังคมออนไลน์ “อาจารย์โหม้ย” เท่านั้น จะไม่นำข้อความของผู้ที่เข้าไปแสดงความคิดเห็นมาศึกษา เนื่องจากโพสต์เหล่านั้นเป็นการนำภาพจากหลากหลายแหล่งมาประกอบกับข้อความเพื่อใช้สื่อความหมายเกี่ยวกับปัญหาที่อาจารย์มหาวิทยาลัยต้องเผชิญ ตามที่ผู้สร้างเครือข่ายสังคมออนไลน์ “อาจารย์โหม้ย” ต้องการนำเสนอ ลักษณะดังกล่าวคือ “ระบบสัญลักษณ์การนำเสนอภาพ” ซึ่งประกอบด้วย “รูปสัญลักษณ์” (signifier) และ “ความหมายของสัญลักษณ์” (signified) กระทั่งเกิดเป็น “ภาพนำเสนอ” (representation) ภาพนำเสนอนี้เป็นแนวคิดที่ด้วยการผลิตหรือสร้างความหมายโดยใช้ระบบสัญลักษณ์ การนำเสนอภาพแทนไม่ได้เป็นกระบวนการที่โปร่งใสหรือเป็นเพียงการถ่ายทอดสิ่งรอบข้างโดยตรงโดยไม่ได้มีการบิดเบือน หากแต่เป็นกระบวนการที่มีการผลิตความหมายแอบแฝงอยู่ ผู้ที่นำเสนอภาพแทนเป็นผู้ที่ใส่ความหมายลงไปในกระบวนการนำเสนอ

(Hall, 1997: 15-23) การนำแนวคิดเรื่องภาพนำเสนอมาศึกษาเครือข่ายสังคมออนไลน์ “อาจารย์ไหวมัย” จึงน่าที่จะช่วยให้เห็นเข้าใจเครือข่ายสังคมออนไลน์ดังกล่าวมากยิ่งขึ้น

ภาพนำเสนอปัญหาของอาจารย์มหาวิทยาลัยไทยในเครือข่ายสังคมออนไลน์ “อาจารย์ไหวมัย”

จากการศึกษาเครือข่ายสังคมออนไลน์ “อาจารย์ไหวมัย” จำนวน 108 โพสต์ ตั้งแต่วันที่ 6 มิถุนายน 2558 ถึงวันที่ 29 มกราคม 2562 พบว่า “อาจารย์ไหวมัย” เป็นพื้นที่ออนไลน์ที่นำเสนอภาพปัญหาที่อาจารย์มหาวิทยาลัยต้องเผชิญในลักษณะเสียดสีเพื่อมุ่งให้เกิดอารมณ์ขัน ปัญหาของอาจารย์มหาวิทยาลัยไทยที่ถูกนำเสนอในเครือข่ายสังคมออนไลน์ “อาจารย์ไหวมัย” เรียงตามลำดับได้ ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการะงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยไทย

ปัญหาเกี่ยวกับการะงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยไทยเป็นปัญหาที่ถูกนำเสนอมากที่สุด ในเครือข่ายสังคมออนไลน์ “อาจารย์ไหวมัย” คือมีจำนวนถึง 68 โพสต์ ในจำนวนนี้ยังสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ การะงานที่ไม่ได้เจาะจงเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จำนวน 43 โพสต์ และการะงานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 25 โพสต์ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 การะงานที่ไม่ได้เจาะจงเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

การะงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยจะมากหรือน้อยนั้นเป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง อย่างไรก็ตาม เครือข่ายสังคมออนไลน์ “อาจารย์ไหวมัย” นำเสนอว่าการะงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งนั้นมีมาก โดยมีได้เฉพาะเจาะจงลงไปว่าเป็นการะงานใดดังตัวอย่าง

3 กรกฎาคม 2558

ซั่มเมอร์ เบา ๆ

เหม่...เหม่...เหม่...

จากตัวอย่างจะเห็นว่า “อาจารย์ไหวมัย” นำภาพฉากในสนามรบมาใช้เพื่อสื่อถึง “สภาพงานวิคนี้” ของอาจารย์มหาวิทยาลัย ขณะเดียวกันก็ใช้ภาพแม่มดยิมเพื่อสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกเมื่อถึงวันศุกร์ ทั้งที่จริงแล้วเป็นช่วงปิดภาคการศึกษา ลักษณะดังกล่าวสื่อถึงการะงานที่มีมาก โดยมีได้เจาะจงว่าเป็นงานใด อีกตัวอย่างหนึ่งมีว่า

14 ตุลาคม 2558

ถ้างานเยอะจนไม่รู้จะเริ่มตรงไหนก่อน

เริ่มที่ปิดคอม..กลับบ้าน

กินข้าวแล้วไปนอนค่ะ !!!

จากตัวอย่างจะเห็นว่า รูปภาพที่ใช้ในโพสต์ข้างต้นสื่อถึงฤดูกาลที่เปลี่ยนแปลง กับงานจำนวนมากที่กองอยู่บนโต๊ะ ข้อความประกอบรูปภาพที่ว่า “งานบนโต๊ะพี้นี่สิคงทน!!!!” ก็สื่อถึงภาระงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีมาก ขณะที่ข้อความในโพสต์ประกอบรูปภาพกล่าวว่า “ถ้างานเยอะจนไม่รู้จะเริ่มตรงไหนก่อน เริ่มที่ปิดคอม..กลับบ้าน กินข้าวแล้วไปนอนค่ะ !!!” ก็เป็นการเสียดสีถึงงานที่มีมากเกินไปจนต้องพักผ่อนก่อน

1.2 ภาระงานประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นเรื่องที่มหาวิทยาลัยทุกแห่งต้องให้ความสำคัญ เนื่องจากคุณภาพการศึกษามีส่วนสำคัญต่อการประเมินมาตรฐานการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัย อย่างไรก็ตาม การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นภาระงานที่อาจารย์มหาวิทยาลัยต้องรับผิดชอบ ทั้งยังส่งผลกระทบต่อหลายประการ ดังที่ “อาจารย์ไหวมัย” นำเสนอว่า

23 กันยายน 2558

บางทีก็ได้แต่ "ปลง"

"คงต้องมีคนเป็นฝ่ายไป"!!!!

#ซื้อลอตเตอรี่และสลากกันไว้ทุกงวดนะ

ทางลัดเดียวของการเกษียณที่ไวขึ้น 555555

Cr. ภาพจาก CNN

จากตัวอย่างจะเห็นว่า “อาจารย์ไหวมัย” นำภาพผู้สูงอายุจาก CNN มาสื่อถึงอาจารย์มหาวิทยาลัยในวัยเกษียณอายุงาน ขณะที่ข้อความในรูปภาพสื่อถึงการไม่สามารถอยู่ในอาชีพอาจารย์มหาวิทยาลัยได้จนเกษียณอายุงานเนื่องจากมีความเปลี่ยนแปลงทั้งในแง่ “เกณฑ์หลักสูตร” “เกณฑ์ประกัน” และ “เกณฑ์ตำแหน่งวิชาการ” ตลอดเวลา ข้อความประกอบโพสต์ที่ว่า “บางทีก็ได้แต่ "ปลง"” และ “#ซื้อลอตเตอรี่และสลากกันไว้ทุกงวดนะ ทางลัดเดียวของการเกษียณที่ไวขึ้น 555555”

มีนัยเสียดสีว่าการเกษียณอายุงานในฐานะอาจารย์มหาวิทยาลัยไม่ใช่เรื่องที่แนะนำ ควรต้องทำใจ หรือไม่ก็หาทางออกอื่น

อีกตัวอย่างหนึ่งที่เครือข่ายสังคมออนไลน์ “อาจารย์ไทม์” นำเสนอภาพภาระงาน ประกันคุณภาพการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่ออาจารย์มหาวิทยาลัย มีว่า

22 กุมภาพันธ์ 2559

บอกเถอะ..บอกกับฉัน..ควรตั้งความหวัง..ไปถึง
เมื่อไหร่?!

บอกเถอะ..บอกว่า...จะยังงั้น?!

"อย่าปล่อยให้ฉันหนักใจ..อย่างนี้...."

เกณฑ์หลักสูตรนี้สีเทา

#ธรรมะสวัสดิ์ค่ะ

จากตัวอย่างจะเห็นว่า “อาจารย์ไทม์” นำข่าวที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย แฉลงเร่รังรัดให้กระทรวงศึกษาธิการยกเลิกการใช้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา มาเป็นภาพประกอบโพสต์ ส่วนข้อความในโพสต์ก็เป็นการนำเนื้อเพลง “สีเทา” ของบอย โกสิยพงษ์ มาใช้ เพื่อสื่อถึงความคาดหวังเรื่องการเปลี่ยนแปลงเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาที่อาจารย์มหาวิทยาลัยเป็นผู้รับผิดชอบ ทั้งนี้เพราะเกณฑ์ดังกล่าวกระทบต่อภาระงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยไทย นอกจากนี้ ข้อความที่ว่า “เกณฑ์หลักสูตรนี้สีเทา” ก็เป็นการนำชื่อเพลง “สีเทา” มาเล่นความหมาย เพื่อสื่อถึงการรอคอยความเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับเกณฑ์ดังกล่าวด้วย

2. ปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนร่วมอาชีพ

ปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนร่วมอาชีพเป็นปัญหาที่ถูกนำเสนอเป็นอันดับที่สองในเครือข่ายสังคมออนไลน์ “อาจารย์ไทม์” คือมีจำนวน 21 โพสต์ ในจำนวนนี้ยังสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ อาจารย์ที่ไม่ช่วยงานส่วนรวม จำนวน 11 โพสต์ อาจารย์ที่ไม่ทำหน้าที่ให้สมกับที่เป็นอาจารย์ จำนวน 6 โพสต์ และอาจารย์ที่ขอบแสนรังในที่ทำงาน จำนวน 4 โพสต์ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 อาจารย์ที่ไม่ช่วยงานส่วนรวม

ภาระงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยมีทั้งที่เป็นภาระงานส่วนตัว เช่น ภาระการสอน ภาระงานวิจัย ขณะที่ภาระงานบางอย่าง เช่น ภาระงานที่เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษา เป็นภาระงานที่อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรทุกคนต้องทำร่วมกัน เพราะเป็นงานส่วนรวม องค์กรที่ดี ไม่ใช่อาจารย์ที่มีชื่อเป็นผู้รับผิดชอบหลักสูตรจะมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรการศึกษา ดังที่ “อาจารย์ไทม์” นำเสนอว่า

21 ธันวาคม 2558

#เรื่องเล่าเช้านี้ค่าาาา

อย่าเสียใจไปเลยอินางเอี้ยยย!!!

แถมมหา'ลัย เค้าฟ้งประกาศซื้อผิตจนชิน

แล้ววค่า ไถนา..กันต่อปายยย

Cr. ภาพ Miss Universe Thailand (FanPage)

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่า “อาจารย์ไหวมัย” นำภาพการประกวดนางงามจักรวาล ปี 2015 ซึ่งมีการประกาศซื้อผิตและต้องถอดมงกุฎเพื่อมอบให้ใหม่แก่ผู้ที่ได้รางวัลตัวจริง มานำเสนอในลักษณะเสียดสีถึงอาจารย์มหาวิทยาลัยว่า อาจารย์ที่ควรได้รับมงกุฎมิใช่อาจารย์ที่ทำงานส่วนรวม แต่เป็นอาจารย์ที่ทำงานส่วนตัว ส่วนข้อความในโพสต์ที่ว่า “แถมมหา'ลัย เค้าฟ้งประกาศซื้อผิตจนชิน แล้ววค่า” สื่อว่าเหตุการณ์ที่อาจารย์ที่ทำงานส่วนตัวมีหน้ามีตาในมหาวิทยาลัยนั้นเป็นเรื่องปกติ ส่วนข้อความที่ว่า “ไถนา..กันต่อปายยย” ก็สื่อถึงอาจารย์ที่ทำงานส่วนรวมว่าโง่เหมือนควายที่ไถนา

อีกตัวอย่างหนึ่งที่ “อาจารย์ไหวมัย” นำเสนอภาพอาจารย์มหาวิทยาลัยที่ไม่ช่วยงานส่วนรวมมีว่า

18 มิถุนายน 2559

"Alone Curriculum"

ถ้ายังไม่เคย...?!? ต้องลองค่าา

มีความ.. Enjoy มากกกก!!!!

#เกณฑ์สกอ. 3 คน 5 คน อะไรกันเล่า

#คนเดียวก็พอละคะคนทำอะ

Cr. ภาพ Line TV และ GMM25

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่า “อาจารย์ไหวมัย” นำภาพตัวละครที่ชื่อ “เอ็นจอย” จากละครโทรทัศน์มาใช้สื่อถึงความ “Enjoy” หรือความสนุกสนานที่เกิดขึ้นในอาชีพอาจารย์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นการสื่อในลักษณะเสียดสี เนื่องจากกล่าวถึงการทำเล่มหลักสูตรว่าเป็นงานส่วนรวมที่กลับต้องทำคนเดียวจนควรมีชื่อใหม่ว่า “Alone Curriculum” ทั้งที่เป็นงานส่วนรวมของอาจารย์ 3 คน หรือ 5 คน ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ขณะที่เมื่อถึงวันแบ่งวิชาสอนอาจารย์กลับมากันทุกคน

2.2 อาจารย์ที่ไม่ทำหน้าที่ให้สมกับที่เป็นอาจารย์

อาจารย์มหาวิทยาลัยมีภาระงานต่าง ๆ ที่ต้องรับผิดชอบ อย่างไรก็ตาม ไม่ใช่อาจารย์มหาวิทยาลัยทุกคนที่จะทำหน้าที่สมกับที่เป็นอาจารย์ ดังที่เครือข่ายสังคมออนไลน์ “อาจารย์ไหวมัย” นำเสนอว่า

11 ธันวาคม 2558

ใครจะรู้ว่าทัศนักรังนางสีดามากกว่าเท่าไร???

#ช่วงตัดเกรดดราม่าก็มีมาเป็นระยะ

Cr. เพจ The Face Thailand

จากตัวอย่างจะเห็นว่า “อาจารย์ไหวมัย” นำภาพเมนเทอร์ลูกเกิดจากรายการ “TheFaceThailand” พร้อมคำพูดของเมนเทอร์ที่ว่า “พี่อิงเลยอะ” มาใช้สื่อถึงพฤติกรรมของอาจารย์มหาวิทยาลัยที่ “ไม่ค่อยมาสอน...ก็ได้คำสอน ไม่ค่อยมาสอน...แต่ให้ A..B ยก Sect” ซึ่งสื่อถึงอาจารย์ไม่ทำหน้าที่ให้สมกับที่เป็นอาจารย์ โดยเฉพาะในการสอนและการให้คะแนนนักศึกษา

อีกตัวอย่างหนึ่งที่นำเสนอภาพอาจารย์ที่ไม่ทำหน้าที่ให้สมกับที่เป็นอาจารย์ มีว่า

2 มีนาคม 2559

...วิวแรกของเดือนมีนา..

สภาพงานอาจารย์...แปรปรวนดุจดังสภาพอากาศ

แต่ที่ทยอยมาไม่ได้ขาดยิ่งไปกว่าเรื่องงาน..

ก็เรื่อง "คน" นี่แหละค่ะ!!!!

จะเยอะไปไหนคะ!!!

#แยกย้ายกันทำงานมัย

จากตัวอย่างจะเห็นว่า “อาจารย์ไหวมัย” นำภาพการปะทะกันระหว่างตัวละครจากละครเรื่องเมืองมายามาประกอบข้อความ “แค่ Respect กัน..ก็จบ.. แต่ถ้าล้ำเส้นก็ตบกันเลยมัยค้า...” สื่อถึงอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีเรื่องปะทะกันโดยลืมนึกถึงการเคารพซึ่งกันและกัน ข้อความที่โพสต์มีว่า “แต่ที่ทยอยมาไม่ได้ขาดยิ่งไปกว่าเรื่องงาน..ก็เรื่อง "คน" นี่แหละค่ะ!!!! จะเยอะไปไหนคะ!!!”

ซึ่งสื่อถึงอาจารย์มหาวิทยาลัยด้วยกันเองที่แม้จะทำงานในที่เดียวกัน แต่กลับมีปัญหากันกระทั่งไม่ได้ทำหน้าที่ของตัวเอง

2.3 อาจารย์ที่ชอบเสแสร้งในที่ทำงาน

อาจารย์มหาวิทยาลัยเป็นอาชีพที่คนในสังคมมองว่ามีเกียรติอันน่าภาคภูมิใจ ทว่ามิใช่อาจารย์ทุกคนที่จะประพฤติตนสอดคล้องกับเกียรติภูมิดังกล่าว “อาจารย์ไหวมัย” นำเสนอว่า มีอาจารย์มหาวิทยาลัยจำนวนหนึ่งที่มีลักษณะนิสัยชอบเสแสร้ง โดยเฉพาะเมื่ออยู่ในที่ทำงาน ดังตัวอย่าง

6 กรกฎาคม 2558

จะดีนะคะ :)

เพื่อความสบายใจของทุกฝ่าย....

จากตัวอย่างจะเห็นว่า “อาจารย์ไหวมัย” นำภาพหน้ากากจากภาพยนตร์ V for Vendetta มาประกอบข้อความ “ถ้าตอนประชุมกันมันจะ FAKE ขนาดนั้น!! รับหน้ากากซักอันก่อนเข้าประชุม..ดีมั๊ยคะ?!?!” เพื่อสื่อถึงการใส่หน้ากากเข้าหากันของอาจารย์มหาวิทยาลัยแม้กระทั่งตอนประชุม ข้อความในโพสต์ที่ระบุว่า “จะดีนะคะ:) เพื่อความสบายใจของทุกฝ่าย....” ก็เป็นการแนะนำที่สื่อนัยเสียดสีอาจารย์มหาวิทยาลัยอยู่ในที่

อีกตัวอย่างหนึ่งที่น่าเสนอภาพอาจารย์มหาวิทยาลัยที่ชอบเสแสร้งในที่ทำงาน มีว่า

5 กันยายน 2559

อาชีพนี้...ในสายตาคนนอกมันดูดีดูเท่

แต่บางคนก็แอบเก่งเกิน ภาพข้างนอกดูเก่ง ดี ยิ่งใหญ่ ภาพข้างในมีแต่คนเป็นหน้าหนี่..

ใครของจริง...ของปลอม..ลองสัมผัสกันซักงาน
สองงานคุณะคะว่า... “กลาง” รึ “แน่น”

#งานเคาะหน้าากก็มา

#ทุ่งลาเวนเดอร์อาจเปลี่ยนสี

#ข้อคิดจากใจอาจารย์รุ่นพี่ที่เลิกชิยุนิคอร์นแล้ว

Cr. TheFaceThailand โหมโรงก่อนเริ่มซีซั่นใหม่

จากตัวอย่างจะเห็นว่า “อาจารย์ไหวมัย” นำภาพเมนเทอร์ปีจากรายการ “TheFace Thailand” พร้อมคำพูดของเมนเทอร์ที่ว่า “ของจริงไม่จำเป็นต้องพูดเยอะ” มาใช้สอนัย ตั้งคำถามดังที่ปรากฏในภาพว่า “เอ๊ะ!!!..รีว่า...ของปลอม!!” เพื่อเป็นการตั้งคำถามถึงอาจารย์มหาวิทยาลัยที่ “ภาพข้างนอกดูเก่ง ดี ยิ่งใหญ่” แต่ที่จริงแล้ว “ภาพข้างในมีแต่คนเบื่อนหน้าหนี” อันเป็นการสื่อถึงอาจารย์มหาวิทยาลัยที่เสแสร้งในที่ทำงาน ภายนอกอาจดูดีแต่ที่จริงแล้วเป็นคนที่ “กลวง” ไร้ซึ่งความสามารถและศักยภาพ

3. ปัญหาเกี่ยวกับนักศึกษา

ปัญหาเกี่ยวกับนักศึกษาเป็นปัญหาที่ถูกนำเสนอเป็นอันดับที่สามในเครือข่ายสังคมออนไลน์ “อาจารย์ไหวมัย” คือมีจำนวน 13 โพสต์ ในจำนวนนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ นักศึกษาที่ไม่รู้กาลเทศะ จำนวน 6 โพสต์ นักศึกษาที่ขาดความรับผิดชอบ จำนวน 4 โพสต์ และนักศึกษาที่ไม่ใช้ศักยภาพของตนเอง จำนวน 3 โพสต์ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 นักศึกษาที่ไม่รู้กาลเทศะ

กาลเทศะในความหมายหนึ่งหมายถึงเวลาและสถานที่ ในอีกความหมายหนึ่ง หมายถึงความควรและไม่ควร ในเครือข่ายสังคมออนไลน์ “อาจารย์ไหวมัย” ได้นำเสนอภาพปัญหาเกี่ยวกับนักศึกษาที่อาจารย์มหาวิทยาลัยต้องเผชิญ คือ นักศึกษาที่ไม่รู้กาลเทศะ ดังตัวอย่าง

นิสิตคะ#เวลานัดไม่มา-เวลามาไม่นัด

นี่อาจารย์นะไม่ใช่เซเวน@อาจารย์ไหวมัย

6 มิถุนายน 2558

นิสิตโปรดทราบบบบบบ

จากตัวอย่างจะเห็นว่า “อาจารย์ไหวมัย” ใช้ภาพร้านสะดวกซื้อ 24 ชั่วโมง “เซเว่นอีเลฟเว่น” เพื่อสื่อความหมายเปรียบเทียบในทางตรงกันข้าม ดังปรากฏข้อความว่า “เวลานัดไม่มา-เวลามาไม่นัด นี่อาจารย์นะไม่ใช่เซเวน” ขณะที่ข้อความในโพสต์มีว่า “นิสิตโปรดทราบบบบบบ” ลักษณะดังกล่าวมีนัยเสียดสีนิสิตนักศึกษาที่มักจะนัดหมายหรือเข้าพบอาจารย์อย่างไม่เป็นเวลาหรือไม่รู้กาลเทศะ นึกอยากติดต่ออาจารย์เวลาไหนก็ติดต่อเปรียบเหมือนการเข้าร้านสะดวกซื้อซึ่งเปิด 24 ชั่วโมง อยากเข้าเวลาใดก็เข้า รบกวนการทำงานของอาจารย์มหาวิทยาลัย ทั้งยังอาจรบกวนเวลาอื่น ๆ นอกเวลางานด้วย

นอกจากการนัดหมายและเข้าพบอาจารย์แล้ว อีกตัวอย่างหนึ่ง ที่เครือข่ายสังคมออนไลน์ “อาจารย์ไหวมัย” นำเสนอภาพนักศึกษาที่ไม่รู้กาลเทศะ เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีการสื่อสารในปัจจุบัน ดังนี้

หนูลามงานที่ inbox ไปอ.ก็ไม่ตอบ
>££<~¥%#*>,l%£€?

อาจารย์ไม่ได้เจ้าชู้แต่ไม่ได้มีแค่หนูคนเดียวนะลูก

#อาจารย์ไหวมัย

6 มิถุนายน 2558

คุณกิตติคะ!!!!

สภภาพFBอาจารย์ค่ะ

จากตัวอย่างจะเห็นว่า “อาจารย์ไหวมัย” นำภาพการแจ้งเตือนของเฟซบุ๊กซึ่งมีตัวเลขจำนวนมากมานำเสนอประกอบกับข้อความว่า “หนูลามงานที่ inbox ไปอ.ก็ไม่ตอบ” ขณะที่ข้อความของอาจารย์มีว่า “อาจารย์ไม่ได้เจ้าชู้แต่ไม่ได้มีแค่หนูคนเดียวนะลูก” ขณะที่ข้อความในโพสต์มีว่า “คุณกิตติคะ!!!! สภภาพFBอาจารย์ค่ะ” โพสต์ดังกล่าวนำเสนอให้เห็นถึงการที่นักศึกษาใช้เฟซบุ๊กเป็นช่องทางการติดต่อกับอาจารย์ แม้จำอำนวยความสะดวกให้ติดต่อเวลาใดก็ได้ แต่ด้วยจำนวนข้อความที่มีมากทำให้อาจารย์ไม่สามารถตอบข้อความเหล่านั้นได้ทั้งหมด มีเพียงเท่านั้น โพสต์นี้ยังนำเสนอว่า นักศึกษาไม่รู้กาลเทศะ ในการติดต่อกับอาจารย์ ด้วยเหตุที่โลกออนไลน์อย่างเฟซบุ๊กซึ่งซ้อนทับอยู่บนโลกออฟไลน์ทำให้เส้นแบ่งและพรมแดนเรื่องเวลาและกาลเทศะพร่าเลือนไป

3.2 นักศึกษาที่ขาดความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบในการเรียนเป็นเรื่องที่นิสิตนักศึกษาพึงมี ทว่าไม่ใช่ นิสิตนักศึกษาทุกคนจะมีพร้อม ในเครือข่ายสังคมออนไลน์ “อาจารย์ไหวมัย” นำเสนอภาพนักศึกษาที่ขาดความรับผิดชอบว่าเป็นปัญหาหนึ่งที่อาจารย์มหาวิทยาลัยต้องเผชิญ ดังตัวอย่าง

13 ธันวาคม 2558

เมื่อ Advisee ของเราหายไป สิ่งที่เราทำ....เราจะใช้ทุกช่องทางที่เราติดต่อไป รวมถึงตามไปหลอกหลอนในฝัน

แต่สิ่งที่ได้รับกลับมา...

Level1: รู้ละค่ะ ว่างๆ จะโทรหา

Level2: ยุงๆ อะ แล้วจะเข้าไปเคลียร์ที่คณะละ

กันค่ะ

Level3: ตู๊ด ๆ ๆ ..(ไม่รับสาย)

Level4: ..... ตู๊ด ๆ ๆ (ตัดสาย)

Level5: เลขหมายที่ท่านเรียก.. (block เบอร์)

Level6: เออ..เรื่องของ..... (นิสิตที่เคารพเถอะ
ค่ะ!!!)

จากตัวอย่างจะเห็นว่า “อาจารย์ไหวมัย” ใช้ภาพผู้หญิงที่แสดงสีหน้าเหนื่อยหน่าย เพื่อสื่อความรู้สึกในเวลาที่ต้องติดต่อนักศึกษา โดยใช้ประกอบกับข้อความว่า “คือตามกลับไปทำ Thesis ไม่ได้มาทวงหนี้ระบบ” ขณะที่ข้อความในโพสต์แสดงถึงสถานการณ์ที่อาจารย์ที่ปรึกษาติดตามนักศึกษาซึ่งไม่มาพบเพื่อรายงานความก้าวหน้าของงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์ที่ทำ ระดับการติดต่อของอาจารย์และการตอบกลับของนักศึกษามีตั้งแต่การตอบแบบขอไปที การไม่รับสาย การตัดสาย การป้องกันการติดต่อซึ่งทำให้อาจารย์ไม่สามารถติดต่อได้อีก อันแสดงภาพนักศึกษาที่ขาดความรับผิดชอบในการทำงานซึ่งไม่เพียงทำให้อาจารย์ต้องเป็นฝ่ายติดต่อไปเองเท่านั้น แต่ยังปฏิเสธการติดต่อกับอาจารย์ที่ปรึกษาของตนอีกด้วย

อีกตัวอย่างหนึ่งที่ “อาจารย์ไหวมัย” นำเสนอภาพนักศึกษาที่ขาดความรับผิดชอบ มีว่า

3 ตุลาคม 2559

เมื่ออาจารย์...มีความเป็นลูลา

จากตัวอย่างจะเห็นว่า เครือข่ายสังคมออนไลน์ “อาจารย์ไหวมัย” นำภาพจากมิวสิกวิดีโอเพลง “เรื่องที่ขอ” ขับร้องโดยลูลา มาประกอบกับเนื้อเพลงซึ่งดัดแปลงบางส่วนว่า “ไม่ใช่เรื่องที่ขอ...อยากให้เข้าใจ ไม่ใช่เรื่องที่จะขอ..แล้วให้กันได้” เพื่อสื่อถึงสิ่งที่นักศึกษาร้องขอ นั่นคือคะแนน ทั้งนี้เป็นผลมาจากการที่นักศึกษานั้น “หนังสือไม่อ่าน-งานไม่ส่ง-แบบฝึกหัดไม่ทำ” เป็นเหตุให้อาจารย์รู้สึกหนักใจเมื่อนักศึกษาถามหาคะแนนแล้วไม่สามารถให้ได้ การใช้ภาพจากมิวสิกวิดีโอประกอบกับข้อความที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่อาจารย์มหาวิทยาลัยต้องเผชิญดังที่กล่าวมามีลักษณะเสียดสีพฤติกรรมของนักศึกษาที่ขาดความรับผิดชอบในการเรียนแต่อยากได้คะแนน

3.3 นักศึกษาที่ไม่ใช้ศักยภาพของตนเอง

การจะเรียนให้ประสบความสำเร็จ ศักยภาพการเรียนรู้ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ เพราะหากไร้ศักยภาพในการเรียน นักศึกษาก็จะไม่สามารถเรียนได้ อย่างไรก็ตาม ปัญหาหนึ่งที่อาจารย์มหาวิทยาลัยพบคือนักศึกษาไม่ใช้ศักยภาพของตนเองทั้งในการเรียนและการสอบ ดังที่เครือข่ายสังคมออนไลน์ “อาจารย์ไหวม้ย” นำเสนอในตัวอย่างต่อไปนี้

5 ตุลาคม 2558

บางคราวก็อยากจะฝัน...

บางทีก็อยากจะรู้...

#ใครมีความหมายในใจของเธอ....

#ทำแบบนี้..ทุกวิชามั้ยลูก...- "

จากตัวอย่างจะเห็นว่า “อาจารย์ไหวม้ย” ใช้ภาพผู้หญิงที่อยู่ในอารมณ์เศร้าใจจนต้องมีคนคอยปลอบเพื่อสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกของอาจารย์มหาวิทยาลัยในวันสอบ ข้อความประกอบรูปภาพที่ว่า “โถ ๆ อดหลับอดนอนออกข้อสอบมาหลายคืน นิสิตทำแล้วส่งคืนไม่กินาที อ่านโจทย์อ่านข้อสัให้อาจารย์บ้าง.... เดาซะจ้ะ...กว่าจะคิดได้นะเพีย” แสดงให้เห็นถึงการทำงานของอาจารย์ที่ใช้เวลาหลายวันออกข้อสอบ ทว่าเมื่อถึงวันสอบ นักศึกษากลับเดาคำตอบและใช้เวลาไม่นานก็ส่งคืนอาจารย์ สอดคล้องกับข้อความในโพสต์ที่ว่า “#ทำแบบนี้..ทุกวิชามั้ยลูก...- ” ซึ่งเป็นคำถามที่อาจารย์ต้องการถามนักศึกษา ลักษณะเช่นนี้สื่อให้เห็นภาพนักศึกษาที่มีได้ใช้ศักยภาพของตนเองในการเรียนและการเตรียมตัวสอบ ทำให้เมื่อถึงวันสอบไม่สามารถทำข้อสอบได้

อีกตัวอย่างหนึ่งที่ “อาจารย์ไหวม้ย” นำเสนอภาพนักศึกษาที่ไม่ใช้ศักยภาพของตนเอง มีว่า

8 ตุลาคม 2558

ที่เหมา...คะแนนได้แค่เนี้ยะะ!!!

"W" เกอะจ๊ะ

จะได้ไม่เป็นภาระของสิ่งศักดิ์สิทธิ์และอาจารย์

ผู้สอนตอน Final

#ยี้ก็เหมือนเราจะยิ่งเหนื่อย

#รักไม่ช่วยอะไรเลย

จากตัวอย่างจะเห็นว่า “อาจารย์โหมมัย” นำภาพตัวละครศาสตราจารย์มักกอนนากัลป์ ในภาพยนตร์ชุดแฮร์รี่ พอตเตอร์มาเพื่อสื่อถึงอาจารย์มหาวิทยาลัยที่ต้องตรวจสอบของนักศึกษาและแจ้งผลการสอบ ทว่าผลสอบของนักศึกษากลับได้คะแนนน้อยจนอาจารย์ต้องแนะนำว่า “ถอนมะ?!” ส่วนข้อความในโพสต์มีว่า “จะได้ไม่เป็นภาระของสิ่งศักดิ์สิทธิ์และอาจารย์ผู้สอนตอน Final” ทั้งนี้เนื่องมาจากนักศึกษาไม่ได้ใช้ศักยภาพในการเรียนมากเท่าที่ควร ทำให้ทำข้อสอบได้ไม่ดี สภาพดังกล่าวเป็นปัญหาที่อาจารย์มหาวิทยาลัยต้องเผชิญเพราะมีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการสอนและการสอบ

4. ปัญหาเกี่ยวกับผลกระทบจากนโยบายของมหาวิทยาลัย

ปัญหาเกี่ยวกับผลกระทบจากนโยบายของมหาวิทยาลัยเป็นปัญหาที่ถูกนำเสนอเป็นอันดับที่สี่ในเครือข่ายสังคมออนไลน์ “อาจารย์โหมมัย” คือมีจำนวน 6 โพสต์ ในจำนวนนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ ผลกระทบจากการปรับเปลี่ยนเวลาจัดการศึกษาตามการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จำนวน 4 โพสต์ และผลกระทบจากสิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่พอเพียง จำนวน 2 โพสต์ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 ผลกระทบจากการปรับเปลี่ยนเวลาจัดการศึกษาตามการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเริ่มอย่างเป็นทางการมาตั้งแต่เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.2558 ส่งผลให้การดำเนินการทางเศรษฐกิจ เช่น การลดภาษี การเคลื่อนย้ายแรงงาน เกิดขึ้นระหว่างประเทศสมาชิกด้วยกัน ไม่เพียงเท่านั้น การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนยังส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาด้วย กล่าวคือ มหาวิทยาลัยบางแห่งมีนโยบายปรับเปลี่ยนเวลาจัดการศึกษาตามการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยเริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 เป็นต้นมา อย่างไรก็ตาม การปรับเปลี่ยนเวลาจัดการศึกษาตามการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้ส่งผลกระทบต่อการทำงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยไทย ดังที่เครือข่ายสังคมออนไลน์ “อาจารย์โหมมัย” นำเสนอว่า

28 กรกฎาคม 2558

วิชาการ: ตารางสอนแจ่มแล้วนะกะ เปิดเทอมละ
กะเปิดดด!!!!

การเงิน: งบ 58 อ. จะจัดไม่จัด...จะปิดงบละนะ?!

หน.: เฮ้ย..รีบเสนอโครงการ..รีบจัดเดี!!!!

นิสิต: อ.คะ เทอมหน้าเราจะเรียนกันเรื่องอะไร???

มีไรใหม่ ๆ มั้ยคะ???

คือ.... อาชีพนี #ติงาม

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่า “อาจารย์ไหวมัย” นำเสนอความซ้อนทับกันระหว่างเวลาจัดการศึกษาซึ่งปรับเปลี่ยนไปตามการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กับปีงบประมาณของระบบบริหารงานแบบราชการ ความซ้อนทับดังกล่าวทำให้กิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ กระจุยตัวอยู่ในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงเดือนสิงหาคม ดังที่ข้อความในรูปภาพระบุว่า “กรกฎา-สิงหา Event เบิกบานยิ่งนัก” ส่วนข้อความที่ปรากฏในโพสต์ก็เป็นการจำลองสถานการณ์ที่งานจากกิจกรรม โครงการ หรือหน่วยงานต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัยเข้ามาหาอาจารย์มหาวิทยาลัย ข้อความตอนท้ายที่ว่า “อาชีพนี้ #ดีงาม” ก็แสดงนัยเสียดสีว่าที่จริงแล้วไม่ได้เป็นดั่งนั้น

อีกตัวอย่างหนึ่งที่เครือข่ายสังคมออนไลน์ “อาจารย์ไหวมัย” นำเสนอว่า การปรับเปลี่ยนเวลาจัดการศึกษาตามการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้ส่งผลกระทบต่อการทำงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยไทย มีว่า

23 เมษายน 2559

ชดเชยรั้ว ๆ ก็แล้ว..รีบก็แล้ว..

ถ้าเทได้....

อยากจะเท ๆ ๆ ไปให้หมดเลยค่าา!!!

แต่มันไม่ด้ายยยยย.....!!!! (เสียงอิกอล์ฟผสาน

กับอิคิม)

- -"

จากข้อความในตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่า เครือข่ายสังคมออนไลน์ “อาจารย์ไหวมัย” ได้นำเสนอให้เห็นถึงผลกระทบจากการปรับเปลี่ยนเวลาจัดการศึกษาตามการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งทำให้การเรียนการสอนตรงกับช่วงเทศกาลหยุดยาวของไทย โดยเฉพาะในเดือนเมษายน ซึ่งมีเทศกาลสงกรานต์ และวันที่ 6 เมษายน ก็ยังเป็นวันหยุดราชการด้วย วันหยุดดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอน ทำให้อาจารย์มหาวิทยาลัยบางแห่งต้องสอนชดเชย ทั้งที่จริงแล้วไม่อยากจะสอนชดเชยแต่ก็ไม่สามารถทำได้ นอกจากนี้ ภาพประกอบที่ปรากฏซึ่งนำมาจากละครชุดเกาหลีเรื่อง Descendants of the Sun ยังมีนัยเสียดสีที่สื่อถึงทหารที่มีอำนาจในการปกครองปัจจุบัน คำถามที่ว่า “ทบทวนคำสั่งหน่อยมั๊ยคะกัปตัน” ก็มีนัยเป็นการตั้งคำถามต่อรัฐบาลที่มีอำนาจในการปกครอง

4.2 ผลกระทบจากสิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่พอเพียง

การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนเป็นนโยบายประการหนึ่งของแต่ละมหาวิทยาลัยที่จะต้องจัดสรรให้เพียงพอและสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา ทั้งยังเหมาะสมกับ

การจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ อย่างไรก็ตาม มหาวิทยาลัยบางแห่งมิได้เป็นเช่นนั้น ดังที่เครือข่ายสังคมออนไลน์ “อาจารย์ไหวมัย” นำเสนอว่า

18 มีนาคม 2559

สิ่งที่ร้องขอช่วงนี้....

งานจะเป็นอะไรแค่ไหนก็ตามแต่...

จะถามแค่.. "มีแอร์เย็น ๆ ให้พี่นะ"!!

สนับสนุนให้อาจารย์ร้อนที่เมืองไทยลาพักผ่อนไปต่างประเทศบ้าง

#อาจารย์ก็เช่นกันนะคะ 555555

Cr.ภาพ เว็บ popcornfor2.com

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่า เครือข่ายสังคมออนไลน์ “อาจารย์ไหวมัย” นำภาพมาจากเว็บไซต์ popcornfor2.com ซึ่งเป็นภาพที่มีข้อความว่า “มีแอร์มัย” โดยนำมากล่าวเสียดสีเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในช่วงฤดูร้อนซึ่งมีสภาพอากาศร้อนมาก ขณะที่ห้องเรียนที่มีเครื่องปรับอากาศกลับไม่เพียงพอ ข้อความที่ปรากฏในโพสต์ก็แสดงถึงความกังวลเรื่องเครื่องปรับอากาศในห้องเรียนที่มีไม่เพียงพอ อันเป็นผลกระทบมาจากการจัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนซึ่งเป็นนโยบายของมหาวิทยาลัย

บทสรุป: “อาจารย์ (ยัง) ไหวมัย” จากเครือข่ายสังคมออนไลน์สู่โลกออฟไลน์

“อาจารย์ไหวมัย” เป็นเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่แตกต่างจากเครือข่ายสังคมออนไลน์อื่น ๆ ในโลกอินเทอร์เน็ต ถือเป็นพื้นที่สำหรับนำเสนอภาพปัญหาที่อาจารย์มหาวิทยาลัยต้องเผชิญ จากการศึกษาพบว่า “อาจารย์ไหวมัย” นำเสนอภาพปัญหา 4 ลักษณะ ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับภาระงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยไทย ปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนร่วมอาชีพ ปัญหาเกี่ยวกับนักศึกษา และปัญหาเกี่ยวกับนโยบายของมหาวิทยาลัย เมื่อย้อนกลับไปพิจารณางานวิจัยที่เคยมีมาก่อนหน้า มีข้อค้นพบที่น่าสนใจคือ ปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนร่วมอาชีพและปัญหาเกี่ยวกับนักศึกษาซึ่งถูกนำเสนอผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ “อาจารย์ไหวมัย” เป็นประเด็นปัญหาที่ไม่เคยปรากฏในงานศึกษาใดมาก่อน ทั้งนี้สันนิษฐานว่าน่าจะเนื่องมาจากงานวิจัยที่มีมาก่อนนั้นเป็นงานวิจัยที่ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล และรายการคำถามที่ใส่ไว้ในแบบสอบถามไม่มีประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับเพื่อนร่วมอาชีพอาจารย์มหาวิทยาลัยและนักศึกษาที่อาจารย์ต้องสอน ขณะเดียวกันน่าจะเป็นเพราะงานวิจัยเหล่านั้นมุ่งนำเสนอปัญหาเชิงโครงสร้างที่อาจารย์มหาวิทยาลัยเผชิญ มากกว่าที่จะนำเสนอปัญหาในระดับปัจเจกที่อาจารย์แต่ละคนเผชิญในห้องเรียนหรือแม้กระทั่งในแวดวงอาจารย์ที่ทำงานร่วมกันในมหาวิทยาลัยเดียวกัน

อนึ่ง เมื่อพิจารณาในฐานะปรากฏการณ์ทางสังคม จะเห็นได้ว่า “อาจารย์ไหวมัย” เป็นพื้นที่ซึ่งนำเสนอว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยเป็นผู้รับผลกระทบด้านต่าง ๆ ทั้งในระดับโครงสร้างการทำงานและในระดับปัจเจกบุคคล อันสื่อถึงสถานะ “ผู้ถูกระงับ” มากกว่าที่จะเป็น “ผู้กระทำ” ภาพนำเสนอดังกล่าวแตกต่างจากภาพในจินตนาการเกี่ยวกับอาชีพอาจารย์มหาวิทยาลัยที่หลายคนวาดฝันไว้ว่าเป็นอาชีพที่สบาย มีเกียรติน่าเชื่อถือ มีหน้ามีตา และได้รับการยอมรับในสังคม ขณะเดียวกัน การนำเสนอภาพปัญหาต่าง ๆ ในเครือข่ายสังคมออนไลน์นี้ยังถือว่าเป็นปฏิกิริยาตอบโต้ต่อการถูกระงับต่าง ๆ ที่อาจารย์มหาวิทยาลัยได้เผชิญมาด้วย

เมื่อพิจารณาความเป็นพื้นที่ออนไลน์ที่ใครก็สามารถเข้าถึงได้ จะเห็นได้ว่า เมื่อมีการโพสต์เปิดประเด็นไว้ใน “อาจารย์ไหวมัย” จะมีผู้เข้ามาแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันเสมอ ปฏิสัมพันธ์ในลักษณะดังกล่าวทำให้ “อาจารย์ไหวมัย” เป็นพื้นที่แห่งการปรับทุกข์และระบายความอัดอั้นตันใจของผู้ที่อยู่ในอาชีพอาจารย์มหาวิทยาลัย ขณะเดียวกัน กลวิธีการเสียดสีที่ปรากฏตลอดทุกโพสต์อันส่งผลให้เกิดอารมณ์ขันก็ยังช่วยทำให้ประเด็นต่าง ๆ ที่ถูกนำเสนอในเครือข่ายสังคมออนไลน์ดังกล่าวมีลักษณะที่เบาบาง จึงกล่าวได้ว่า พื้นที่ออนไลน์ดังกล่าวเป็นพื้นที่เพื่อสุขภาวะทางจิตของอาจารย์มหาวิทยาลัยไทย

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่ายสังคมออนไลน์กับโลกออฟไลน์ โดยเปรียบเทียบกับเครือข่ายสังคมออนไลน์อื่น ๆ สำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัยแล้ว พบว่ามีข้อสังเกต คือ “อาจารย์ไหวมัย” ไม่ได้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในโลกออฟไลน์เลยนับตั้งแต่เริ่มมีการสร้างเครือข่ายสังคมออนไลน์นี้ขึ้นมา ดังที่ไม่ปรากฏข่าวความเคลื่อนไหวในสื่อกระแสหลักต่าง ๆ ขณะที่เครือข่ายสังคมออนไลน์สำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัยที่มีปฏิบัติการอันนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงในโลกออฟไลน์ คือ “เครือข่ายพนักงานในสถาบันอุดมศึกษา” ดังเช่นการที่เครือข่ายพนักงานในสถาบันอุดมศึกษาออกมาเคลื่อนไหวเรียกร้องสิทธิประโยชน์ที่พนักงานมหาวิทยาลัยควรจะได้รับอย่างเท่าเทียมกับข้าราชการเมื่อปี พ.ศ.2555 (อิศรานิวส์, 2555: ออนไลน์) หรือกรณีที่เครือข่ายพนักงานในสถาบันอุดมศึกษาตอบโต้มติของคณะกรรมการพัฒนาศาสตร์บริหารงานของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ขอให้พนักงานกลับเป็นข้าราชการตามเดิม และยั้วญวอนให้ภาครัฐหันกลับมาแก้ไขปัญหาเหล่านี้โดยด่วน (ไทยรัฐออนไลน์, 2555: ออนไลน์) เมื่อพิจารณาว่า กิจกรรมที่เกิดขึ้นทางอินเทอร์เน็ตมักจะไม่จริงจัง การแสดงความคิดเห็นในอินเทอร์เน็ตอย่างสั้น ๆ ไม่ได้มีสาระสำคัญนัก รวมทั้งระดับที่ต้องรับผิดชอบและต้นทุนที่จะต้องแบกรับก็ต่ำกว่ากิจกรรมในโลกออฟไลน์ มุมมองเช่นนี้เห็นว่า การเข้าร่วมของผู้คนในโลกออนไลน์นั้นเป็นเพียงระดับที่เรียกว่า access ยังไม่ถึงขั้นที่เรียกว่า participate (พลเมืองเน็ต, 2550: 36) โดยนัยนี้ก็นับเป็นการตอกย้ำว่า “อาจารย์ไหวมัย” เป็นเพียงพื้นที่ออนไลน์เพื่อสุขภาวะทางจิตของอาจารย์มหาวิทยาลัยไทยมากกว่าที่จะเป็นสื่อหรือเครื่องมือที่นำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงใด ๆ แก่อาจารย์มหาวิทยาลัยได้

ข้อเสนอแนะที่พึงมีจากบทความนี้ คือ มหาวิทยาลัยในประเทศไทยควรมีนโยบายการบริหารที่ครอบคลุมทั้งการพัฒนาอาจารย์และการพัฒนาผู้เรียน ในด้านการพัฒนาอาจารย์ มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมให้อาจารย์มีทักษะการบริหารจัดการทั้งในการจัดการเรียนการสอนและการทำงานกับผู้อื่น รวมถึงควรเน้นย้ำให้อาจารย์ได้ตระหนักถึงการมีจรรยาบรรณทั้งต่อนักศึกษาและต่อเพื่อนร่วมอาชีพ ส่วนด้านการพัฒนาผู้เรียนนั้น มหาวิทยาลัยควรปรับกระบวนการคิดเรื่องการวัดและประเมินผล โดยเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วม ใช้วิธีวัดและประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับผู้เรียน ทั้งยังควรส่งเสริมทักษะทางสังคมและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นให้นักศึกษาด้วย อนึ่ง ทั้งอาจารย์และนักศึกษาควรได้รับการพัฒนาทักษะและความเข้าใจเรื่องความรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อออนไลน์หรือสื่อดิจิทัล เนื่องจากเป็นสื่อที่มีบทบาทและมีอิทธิพลต่อชีวิตคนในปัจจุบันอย่างมาก นอกจากนี้การคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยจากการตัดสินใจเชิงนโยบาย รวมถึงการรับฟังความคิดเห็นของคณาจารย์ทุกภาคส่วนให้มากขึ้น ก็นับว่าเป็นประเด็นสำคัญที่ผู้บริหารมหาวิทยาลัยไม่ควรมองข้ามเช่นกัน

เอกสารอ้างอิง

- เจษฎา คุงามมาก. (2555). **ความเครียดในการทำงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยรัฐ**. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสถิติประยุกต์ บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ชาญชัย ชัยสุขโกศล. (2552). **เทคโนโลยีกับการต่อสู้ทางการเมืองโดยไร้ความรุนแรง: ศึกษากรณี อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทศพล ทรรศนกุลพันธ์. (2555). **การศึกษาโลกออนไลน์ในมิติทางกฎหมายและสังคม**. ใน นฤมล กล้าทุกวัน, บรรณาธิการ. **มารารอน: อินเทอร์เน็ต การเมือง วัฒนธรรม ฉบับออกตัว**. (หน้า 65-78). กรุงเทพฯ: เครือข่ายพลเมืองเน็ต.
- ไทยรัฐออนไลน์. (2555). **เครือข่ายใต้พนักงานราชภัฏเป็น ขรก. ย้ำชัดไม่มีทางทำได้แค่ขายฝัน**. ค้นเมื่อ เมษายน 13, 2560, จาก <https://www.thairath.co.th/content/297552>
- นราธิป วิรุฬห์ชาติพันธ์. (2548). **การสร้างอัตลักษณ์ในอัลบั้มภาพออนไลน์**. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นัทธนัย ประสานนาม. (2553). **มายาชนชั้นกลางในเว็บไซต์เครือข่ายสังคม**. ใน พิทยา สุวคันธ์, บรรณาธิการ. **มุมมอง: สหวิทยาการ**. (หน้า 185-212). ลำปาง: วิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง.

- ปัทมาพร บวรชยานันท์. (2557). **การเคลื่อนไหวทางการเมืองบนเฟสบุ๊ก กรณีศึกษา: เหตุการณ์ ฆ่าข่มขืนน้องแก้มบนรถไฟ**. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พลเมืองเน็ต. (2555). ก่อนจะถึงออนไลน์ศึกษา. ใน นฤมล กล้าทุกวัน, บรรณาธิการ. **มารารอน: อินเทอร์เน็ต การเมือง วัฒนธรรม ฉบับออกตัว**. (หน้า 30-37). กรุงเทพฯ: เครือข่ายพลเมืองเน็ต.
- ราชบัณฑิตยสภา. (2554). **เฟซบุ๊ก**. ค้นเมื่อ เมษายน 13, 2560, จาก <http://www.royin.go.th>
- วิทยา ตันอารีย์. (2551). **ความเครียดจากการทำงานของพนักงานมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่**. การค้นคว้าแบบอิสระสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิลาสินี พนานครทรัพย์. (2560). **วิธีการวิจัยเชิงชาติพันธุ์วรรณาในชุมชนออนไลน์**. **วารสารธรรมศาสตร์**, 36 (2), 58-76.
- สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, สภาอาจารย์. (2541). **รายงานการวิจัยเรื่อง สถานภาพและบทบาท ของอาจารย์มหาวิทยาลัยของรัฐ: สภาวะปัจจุบัน ปัญหา ปัจจัยสาเหตุ และอนาคต**. กรุงเทพฯ: สภาอาจารย์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อริคม มุกดาประกร. (2555). **บทแทรกจากกริมลู่ ออนไลน์ศึกษา**. ใน นฤมล กล้าทุกวัน, บรรณาธิการ. **มารารอน: อินเทอร์เน็ต การเมือง วัฒนธรรม ฉบับออกตัว**. (หน้า 16-25). กรุงเทพฯ: เครือข่ายพลเมืองเน็ต.
- อาทิตย์ สุริยะวงศ์กุล. (2555). **การเมืองบนเฟซบุ๊ก: วัฒนธรรม-การเมืองบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ไทย พ.ศ.2553-2555**. วิทยานิพนธ์สังคมวิทยาและมานุษยวิทยามหาบัณฑิต สาขาวิชา มานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อิสรานิวส์. (2555). **วิกฤต..“พนักงานมหา’ลัย วิกฤต..อุดมศึกษาของประเทศ??**. ค้นเมื่อ เมษายน 13, 2560, จาก <https://www.isranews.org/isranews-scoop/7965-qq-sp-827428562.html>
- แอนนิรา นิราช. (2552). **เครือข่ายสังคมออนไลน์กับการแนะแนวการดำเนินชีวิตของผู้ใช้งานเว็บไซต์ hi5.com**. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Hall, S. (1997). The work of representation. In Stuart Hall, Ed. **Representation: Cultural representations and signifying practices**. (pp. 13-74). London: Sage.
- Silver, D. (2004, February). Internet/cyberculture/digital culture/new media/fill-in-the-blank studies. **New Media & Society**, 6 (1), 55-64.

TWF Agency. (2021). **Social media users in Thailand**. Retrieved April 20, 2022, from <https://www.twfdigital.com/blog/2021/02/facebook-instagram-youtube-twitter-users-thailand-2021/>